ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.7.2021 г.
COM(2021) 431 final

2021/0245 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Чехия

{SWD(2021) 211 final}

2021/0245 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Чехия

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост[1], и по-специално член 20 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Пандемията от COVID-19 оказа отрицателно въздействие върху икономиката на Чехия. През 2019 г. брутният вътрешен продукт на глава от населението (БВП на глава от населението) на Чехия е бил 68 % от средния за ЕС. Според лятната междинна прогноза на Комисията за 2021 г. реалният БВП на Чехия е намалял с 5,6 % през 2020 г. и се очаква да намалее с 1,9 % кумулативно през 2020 г. и 2021 г. По-дългогодишните аспекти с въздействие върху средносрочните икономически резултати включват поддържане на ръста на производителността, което изисква непрекъснати структурни реформи в образованието, екосистемата за иновации и нейното управление, и целенасочени инвестиции в инфраструктури и научноизследователска и развойна дейност (НИРД). Чехия все още не е напълно подготвена за екологичния и цифровия преход. Технологичните промени, като автоматизацията на производствените процеси, вероятно ще окажат значително влияние върху икономиката на Чехия, предвид експозицията на големия ѝ по размер производствен сектор, включително автомобилното производство. Освен това пенсионната и здравната система създават дългосрочни рискове за устойчивостта на публичните финанси и икономиката.

(2) На 9 юли 2019 г. и на 20 юли 2020 г. Съветът отправи препоръки към Чехия в контекста на европейския семестър. По-специално Съветът препоръча да се предприемат мерки в подкрепа на икономическото възстановяване, като същевременно се запази устойчивостта на публичните финанси в дългосрочен план и се увеличат инвестициите; да се гарантира устойчивостта на здравната система, да се подобри наличието на здравни работници и на първични грижи, както и интегрирането на грижите и разработването на услуги в областта на електронното здравеопазване; да се подпомогне заетостта чрез активни

[1] ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17.

политики на пазара на труда, предоставяне на умения, включително цифрови умения, и достъп до цифрово обучение; да се подкрепят малките и средните предприятия чрез по-широко използване на финансови инструменти за осигуряване на подкрепа за ликвидност, намаляване на административната тежест и подобряване на електронното управление; да се даде приоритет на готови за изпълнение публични инвестиционни проекти и да се стимулират частните инвестиции, за да се подпомогне икономическото възстановяване; да се съсредоточат инвестиции в екологичния и цифровия преход, по-специално в цифрови инфраструктури и технологии с висок капацитет, чисто и ефикасно производство и използване на енергия и устойчива транспортна инфраструктура, включително във въгледобивните региони; да се премахнат бариерите, възпрепятстващи развитието на напълно функционираща екосистема за иновации; да се осигури достъп до финансиране за иновативни предприятия и да се подобри публично-частното сътрудничество в областта на научноизследователската и развойната дейност. След като направи оценка на напредъка в изпълнението на тези специфични за държавата препоръки към момента на представяне на плана за възстановяване и устойчивост, Комисията констатира, че е постигнат значителен напредък по отношение на препоръката за предприемане на всички необходими мерки за ефективно справяне с пандемията, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване.

(3) На 1 юни 2021 г. Чехия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Планът беше представен след процес на консултация, проведен в съответствие с националната правна рамка. Консултацията включваше социални партньори, местни и регионални органи и други заинтересовани страни. Поемането на отговорност за плановете за възстановяване и устойчивост на национално равнище допринася за успешното им изпълнение, за трайното им въздействие върху съответната държава и за надеждността им на равнище Съюз. В съответствие с член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията направи оценка на целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V към посочения регламент.

(4) Плановете за възстановяване и устойчивост следва да способстват за общите цели на Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241, и на Инструмента на ЕС за възстановяване, създаден с Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета[2], за да се подкрепи възстановяването след кризата с COVID-19. Те следва да насърчават икономическото, социалното и териториалното сближаване на Съюза, като допринасят за шестте стълба, посочени в член 3 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(5) Изпълнението на плановете за възстановяване и устойчивост на държавите членки ще представлява координирано усилие за инвестиции и реформи в целия Съюз. Чрез координираното и едновременно осъществяване на реформите и инвестициите и изпълнението на трансгранични проекти тези реформи и инвестиции взаимно ще се подсилват и ще генерират положителни странични

[2] Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета от 14 декември 2020 г. за създаване на Инструмент на Европейския съюз за възстановяване с цел подкрепа на възстановяването след кризата с COVID-19 (ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 23).

ефекти в целия Съюз. Поради това около една трета от въздействието на Механизма върху растежа и създаването на работни места в държавите членки ще се дължи на странични ефекти от други държави членки.

Уравновесен отговор, допринасящ за шестте стълба

(6) В съответствие с член 19, параграф 3, буква а) и раздел 2.1 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 планът за възстановяване и устойчивост представлява в голяма степен (рейтинг „А“) всеобхватен и адекватно уравновесен отговор на икономическото и социалното положение, като по този начин допринася по подходящ начин и за шестте стълба, посочени в член 3 от Регламент (ЕС) 2021/241, като се вземат предвид специфичните предизвикателства пред съответната държава членка и разпределените ѝ финансови средства.

(7) Чешкият план за възстановяване и устойчивост предвижда цялостен и балансиран отговор на кризата, причинена от пандемията. Планът включва мерки, които допринасят за всичките шест стълба, както са определени в член 3 от Регламент (ЕС) 2021/241. В плана се правят изрични препратки към шестте стълба и начина, по който те са обхванати от мерките, и са включени компоненти, допринасящи за поне един или множество стълбове. Планът се състои от набор от инвестиции и реформи, съсредоточени в ключови области, като цифровизацията, екологичния преход, образованието и обучението, достъпа до финансиране, културата, научните изследвания и иновациите и здравеопазването.

(8) Планът предвижда насочени към бъдещето мерки за улесняване на цифровата трансформация и екологичния преход на чешката икономика. Тези мерки включват разширяване на електронното управление, включително отворени данни и услуги за електронно здравеопазване, инвестиции в цифровизацията на правосъдната система на държавата, разширяване на мрежите с много голям капацитет и 5G мрежите, цифрови иновации и цифрови умения и цифровизация на промишлеността. Планът има за цел да увеличи дела на устойчивите видове транспорт, да спестява енергия и да намали емисиите на парникови газове, като същевременно допринесе за целите за смекчаване на изменението на климата и за адаптиране към изменението на климата, за опазване и възстановяване на природата и за прилагане на решения, свързани с кръговата икономика. Мерките са насочени към специфичните социално-икономически предизвикателства, пред които е изправена Чехия, чрез подкрепа на екосистемата за иновации и развитие на умения в образованието и обучението, като същевременно се вземат предвид социалните различия.

Справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки

(9) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) и раздел 2.2 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 се очаква планът за възстановяване и устойчивост да допринесе за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата (рейтинг „А“), посочени в съответните специфични за държавата препоръки, включително техните фискални аспекти, отправени към съответната държава членка, или с предизвикателствата, посочени в други съответни документи, официално приети от Комисията в контекста на европейския семестър.

(10) Планът включва набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които допринасят за ефективното справяне с всички или със значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки, които Съветът е отправил към Чехия в контекста на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., по-специално в областта на здравеопазването, уменията и образованието, зеления и цифровия преход, транспорта, подкрепата за бизнеса и научните изследвания и иновациите. Планът допринася за справянето със структурните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки, тъй като включва редица инвестиции и реформи, които се очаква да предизвикат напредък за чешката икономика и общество. Той е силно съсредоточен върху инвестициите в посочените по-горе области, по-специално в енергетиката, цифровата инфраструктура и устойчивия транспорт. В областта на енергетиката Чехия планира да модернизира местните разпределителните мрежи за централно отопление, да увеличи възобновяемите енергийни източници, да подобри енергийната ефективност в жилищни и обществени сгради и да замени котлите на въглища за домакинствата. Проектите за цифрова и транспортна инфраструктура са съсредоточени върху цифрови и железопътни мрежи с много голям капацитет, които следва да допринесат за изграждането на модерни и екологични основи за бъдещ ръст на производителността.

(11) Тези инвестиции следва да бъдат подкрепени от реформа на процедурата за издаване на разрешения за строеж, включително цифровизация на процеса, която значително ще намали продължителността му. Очаква се мерките за електронно управление и борба с корупцията да подобрят допълнително бизнес средата. Потенциалът за растеж и конкурентоспособността на чешката икономика следва да бъдат подкрепени също от инвестиции в научноизследователска и развойна дейност, които следва да са насочени към публично-частно сътрудничество, достъп до финансиране и нефинансова подкрепа за иновативни предприятия, по-специално МСП, подобряване на екосистемата за иновации, като акцентът следва да бъде поставен също върху области като промишлеността, околната среда, транспорта, културата, цифровизацията и здравното обслужване. Очаква се препоръките на Съвета, свързани с пазара на труда, уменията и образованието, да бъдат разгледани чрез схеми за преквалификация, обучение в рамките на предприятията, възможности за учене през целия живот, нови детски заведения, компетентности в областта на цифровите технологии за учителите, актуализирана учебна програма за насърчаване на цифровите умения и грамотност и ИТ оборудване за училищата, както и мерки, насочени към неравенствата в образованието. Очаква се препоръките относно здравеопазването да бъдат разгледани чрез засилени грижи за превенция и рехабилитация на раковите заболявания, разработване на портал за електронно здравеопазване за насърчаване на интегрирани здравни практики и подкрепа за образованието в здравното обслужване. По-нататъшните допълващи действия включват мерки за подобряване на дългосрочните грижи.

(12) Може да се смята, че препоръките на Съвета, свързани с непосредствените мерки на фискалната политика в отговор на пандемията, не попадат в обхвата на плана за възстановяване и устойчивост на Чехия, въпреки че като цяло през 2020 г. и 2021 г. Чехия е отговорила адекватно и в достатъчна степен на непосредствената необходимост да се подкрепи икономиката с фискални

средства в съответствие с разпоредбите на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж.

(13) Дългосрочната устойчивост на публичните финанси обаче не е разгледана в плана. Предвид средносрочния и дългосрочния характер на предизвикателството неотложността то да се разреши в настоящата икономическа ситуация е по-малко очевидна, отколкото при останалите препоръки. В Чехия обаче вероятно ще продължат да се наблюдават средни нива на рискове за фискалната устойчивост на публичните финанси в дългосрочен план главно поради разходите, свързани със застаряването. Поради това подобряването на дългосрочната фискална устойчивост на пенсионната и здравната система остава важно предизвикателство, с което Чехия трябва да се справи през следващите години. Освен това регионалните различия са отчетени само до известна степен в предвидените в плана мерки в отговор на препоръките.

Принос към потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост и прилагане на Европейския стълб на социалните права

(14) В съответствие с член 19, параграф 3, буква в) и раздел 2.3 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 се очаква планът за възстановяване и устойчивост да спомага ефективно (рейтинг „А“) за укрепването на потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост на съответната държава членка, като допринася за прилагането на Европейския стълб на социалните права, включително чрез насърчаване на политиките за децата и младите хора, както и за смекчаването на икономическото и социалното въздействие на кризата във връзка с COVID-19, като при това засилва икономическото, социалното и териториалното сближаване и конвергенцията в рамките на Съюза.

(15) Симулациите на службите на Комисията показват, че планът има потенциал да увеличи БВП на Чехия между 0,8 % и 1,2 % до 2026 г.[3] Очаква се планът за възстановяване и устойчивост да допринесе за икономическия растеж и създаването на работни места в Чехия. В плана последователно се разглеждат няколко от посочените слабости на икономиката, по-специално излагането на промишлеността на рисковете, породени от автоматизацията и екологичния преход, ниските нива на финансиране на НИРД на иновативни предприятия в начален етап на развитие, несъответствието между уменията и потребностите, слабото участие на пазара на труда на жените и нискоквалифицираните лица и неефективността в публичната администрация.

(16) Планът включва мерки за справяне с тези слабости и уязвимости, като по-специално предвижда насочване на финансова и нефинансова подкрепа към МСП, големи предприятия и проекти, което да им даде възможност да участват в екологичния и цифровия преход, инвестиции в транспорта, мерки, насочени към подобряване на екосистемата за научни изследвания и иновации, насърчаване на

[3] Тези симулации отразяват цялостното въздействие на Инструмента на Европейския съюз за възстановяване (NGEU), което включва и финансиране за ReactEU, както и предоставяне на повече средства за програмите „Хоризонт Европа“, InvestEU, Фонда за справедлив преход (ФСП), развитието на селските райони и RescEU. Тази симулация не включва възможното положително въздействие на структурните реформи, което може да бъде значително.

научно-стопанското сътрудничество и финансиране на цифровизацията, научните изследвания и иновациите в стратегически сектори в съответствие със стратегията за интелигентна специализация и осигуряване на финансиране на ранен етап за стартиращи предприятия. Мерките за приспособимост на работната сила включват преразглеждане на учебните програми и действия за повишаване на квалификацията и преквалификация, докато ниската степен на участие на пазара на труда на жените с малки деца се решава чрез увеличаване на капацитета на детските заведения. Планът предвижда мерки за насърчаване на използването на електронно управление за опростяване на процедурите за издаване на разрешения за строеж и за укрепване на мерките за предотвратяване на корупцията чрез законодателни действия, които следва да допринесат за подобряване на стопанската среда за частните инвеститори.

(17) Планът за възстановяване и устойчивост допринася за справянето с няколко социални предизвикателства, които са важни за Чехия, и подпомага прилагането на Европейския стълб на социалните права. Очаква се мерките да подпомогнат социалното сближаване и да отговорят на множество предизвикателства в тази област. Предоставянето на мрежи с много голям капацитет за селските райони се очаква да смекчи разделението между градовете и селските райони по отношение на достъпа до свързаност. Засилената подкрепа на училища с по-висок дял от ученици в неравностойно социално-икономическо положение и предоставянето на ИТ оборудване за ученици и студенти в неравностойно положение следва да помогне за справяне с неравенствата в образованието. Увеличаването на капацитета за предучилищно образование и обучение следва да засили равните възможности и да насърчи участието на жените на пазара на труда. Други важни мерки, насочени към нуждите на децата, включват учебни реформи за укрепване на компетентности на учениците в областта на цифровите технологии и използването на цифрови ресурси.

(18) Инвестицията в обществени транспортни мрежи и инфраструктура за цифрова свързаност е от особено значение за структурно необлагодетелстваните региони и хората с ниски заплати в градските райони. Мерките също така се очаква да подпомогнат декарбонизацията на централното отопление и икономиите на енергия за домакинствата. Освен това инвестицията за подмяна на замърсяващите отоплителни системи, работещи на въглища, с термопомпи и котли на биомаса в жилищни сгради на семейства с ниски доходи следва да намали енергийната бедност и да снижи разходите за зелени инвестиции. Социалните нужди на уязвимите лица също следва да бъдат подкрепени чрез по-лесен достъп до програми за здравен скрининг, увеличен капацитет на социалните грижи и инвестиции в инфраструктура за социални грижи.

Ненанасяне на значителни вреди

(19) В съответствие с член 19, параграф 3, буква г) и раздел 2.4 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 се очаква планът за възстановяване и устойчивост да гарантира, че никоя от мерките (рейтинг „А“) за изпълнение на реформите и инвестиционните проекти, включени в плана за възстановяване и устойчивост, не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от

Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета[4] („принцип за ненанасяне на значителни вреди“). Чехия е извършила оценка на включените в плана мерки от гледна точка на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. За справяне с потенциалното вредно въздействие върху околната среда на всички съответни мерки следва да се предвидят подходящи гаранции, включително съответните ключови етапи и цели, гарантиращи, че са изпълнени приложимите екологични критерии. При необходимост следва да се определят ключови етапи, за да се осигури прилагането на смекчаващи мерки с цел избягване на значителни вреди. Такъв е случаят с мерките в подкрепа на модернизацията на разпределителните мрежи за централно отопление, подмяната на котли, работещи на въглища, с газови кондензационни котли и котли на базата на биомаса в жилищни и обществени сгради и защитата от наводнения.

Принос към екологичния преход, включително биологичното разнообразие

(20) В съответствие с член 19, параграф 3, буква д) и раздел 2.5 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 планът за възстановяване и устойчивост съдържа мерки, които допринасят до голяма степен (рейтинг „А“) за екологичния преход, включително биологичното разнообразие, или за преодоляване на предизвикателствата, които произтичат от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата възлизат на сума, която представлява 41,6 % от общия размер на отпуснатите по плана средства, изчислени в съответствие с методиката от приложение VI към Регламент (ЕС) 2021/241. В съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2021/241 планът за възстановяване и устойчивост е съобразен с информацията, включена в националния план в областта на енергетиката и климата за периода 2021—2030 г.

(21) Очаква се инвестициите във възобновяеми енергийни източници, модернизация на разпределителните мрежи за централно отопление, подмяна на котли на въглища и подобряване на енергийната ефективност на жилищни и обществени сгради да помогнат на Чехия да постигне целите си за декарбонизация до 2030 г. и да подкрепят прехода към кръгова икономика. Инвестициите в газ и биомаса се подчиняват на специфични условия и следва да се ръководят от критериите за устойчивост на възобновяемите енергийни източници, които ще бъдат приети от Чехия. Инвестициите в устойчив транспорт следва да подобрят железопътната инфраструктура и инфраструктурата за чиста мобилност, включително електромобилността. Очаква се това да засили цялостната екосистема за мобилност, която е ключова за чешката икономика.

(22) Реформите и инвестициите, свързани опазването на природата и управлението на водите, се очаква да помогнат за справянето в известна степен с предизвикателствата пред Чехия, свързани с адаптирането към изменението на климата и опазването на водните източници, природата и биологичното разнообразие.

Принос към цифровия преход

[4] Регламент(ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

(23) В съответствие с член 19, параграф 3, буква е) и раздел 2.6 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 планът за възстановяване и устойчивост съдържа мерки, които допринасят в голяма степен (рейтинг „А“) за цифровия преход или за преодоляване на предизвикателствата, произтичащи от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на цифровия преход възлизат на сума, която представлява 22,1 % от общия размер на отпуснатите по плана средства, изчислени в съответствие с методиката от приложение VI към Регламент (ЕС) 2021/241.

(24) С плана се предлагат амбициозни мерки за цифрова трансформация на чешката икономика, като се възприема цялостен подход, който допринася за развитието на националното равнище на европейската цифрова екосистема. Предложените мерки съчетават инвестиции в мрежи с много голям капацитет и 5G мрежи, технологични демонстрационни проекти, изграждане на квантова комуникационна инфраструктура, подпомагане на дружествата при използване на възможностите на цифровите иновации и улесняване на трансфера на ноу-хау с помощта на центрове за цифрови иновации и центрове за изпитване и експериментиране. За да се отговори на променящите се нужди на пазара на труда, с плана за възстановяване и устойчивост се насърчават също цифровите умения чрез програми за повишаване на квалификацията и преквалификация, както и цифровата реформа в образованието. Мерките за осигуряване на цифрови умения на учителите и учениците се комбинират с осигуряването на ИТ оборудване и свързаност за училищата и учениците, като същевременно се вземат предвид регионалните и социалните различия.

(25) Реформите следва да гарантират, че промените в цифровата трансформация ще останат устойчиви и ефективни. Съгласно чешкия план предоставянето на услуги за електронно управление и електронно здравеопазване следва да бъде разширено, което се очаква да повиши ефективността на публичната администрация и да подобри бизнес средата. Ще бъдат въведени промени в процедурата за издаване на разрешения за строеж и тя следва да бъде цифровизирана, за да се ускорят и опростят съответните процеси. Реформирането на учебните програми в началното и средното образование следва да подпомогне развитието на цифровата грамотност на учениците в Чехия. С плана също така се въвежда подобрен модел на управление с цел ефективно да се контролират цифровата трансформация и цифровите иновации и да се подпомогнат технологичните стартиращи предприятия. Следователно се очаква планът да обхване важните аспекти на цифровата трансформация и цифровата екосистема като цяло и по този начин да се подобри конкурентоспособността на чешката икономика.

Трайно въздействие

(26) В съответствие с член 19, параграф 3, буква ж) и раздел 2.7 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 се очаква планът за възстановяване и устойчивост да окаже трайно въздействие върху Чехия в голяма степен (рейтинг „А“).

(27) Планът за възстановяване и устойчивост на Чехия представя набор от реформи и инвестиции с акцент върху инвестициите, които имат потенциал да окажат трайно въздействие върху Чехия. С плана се въвеждат мерки, целящи постигането на структурни промени в публичната администрация, транспорта, енергоспестяването и енергийните ресурси на домакинствата, уменията и

образованието, борбата с корупцията, научните изследвания и иновациите и достъпа до здравеопазване и дългосрочни грижи. Планът предлага амбициозна програма за цифровизация на бизнеса и поддържаща програма за възстановяване за укрепване на екосистемата за иновации, която следва да насърчи устойчивия растеж и да увеличи конкурентоспособността на Чехия.

(28) Очаква се големите инвестиции да доведат до трайни промени в чешката икономика. Инвестицията в устойчиви видове транспорт, като железопътни линии, и в енергийно ефективно обновяване на жилищния фонд и обществените сгради следва да намали замърсяването на въздуха, да подпомогне екологичния преход и да допринесе за териториалното сближаване. Инвестициите в иновативни стартиращи предприятия, МСП и големи предприятия чрез различни схеми за финансиране, съчетани с укрепването на екосистемата за иновации и публично-частно партньорство и инвестиции в мрежи с много голям капацитет, следва да насърчат иновациите и конкурентоспособността на чешките предприятия и да допринесат в същото време за екологичния и цифровия преход. Планираните инвестиции за цифровия преход на правосъдната система на Чехия имат добър потенциал да засилят нейната ефикасност и устойчивост и да подобрят достъпа до правосъдие. Реформите в здравеопазването се подкрепят от инвестиции в специализирани грижи, електронно здравеопазване, програми за скрининг и цялостни рехабилитационни грижи, както и във високи постижения в научните изследвания в избрани области на здравеопазването, които могат да подобрят здравните резултати. Инвестициите в образованието, обучението и социалните грижи подпомагат социалното сближаване и допринасят за смекчаване на потенциалното въздействие на променящите се тенденции на пазара на труда и в демографската ситуация. Тези инвестиции се допълват от по-нататъшни инвестиции в подготовка на проекти, обучение, повишаване на осведомеността, методологична и аналитична подкрепа на централно, регионално и местно ниво с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход и максимално увеличаване на въздействието и усвояването на допълнителни ресурси, включително средствата от Механизма за възстановяване и устойчивост. Трайното въздействие на плана може да бъде засилено и чрез полезни взаимодействия между плана и други програми, финансирани по фондовете на политиката на сближаване, по-специално чрез преодоляване по същество на дълбоко вкоренените териториални предизвикателства и насърчаване на балансирано развитие.

Мониторинг и изпълнение

(29) В съответствие с член 19, параграф 3, буква з) и раздел 2.8 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 мерките, предложени в плана за възстановяване и устойчивост, доколкото са допълнени от мерките, съдържащи се в настоящото решение като ключови етапи, са минимални (рейтинг „B“), за да се гарантират ефективен мониторинг и изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително на предвидения график, ключовите етапи и целите, както и свързаните с тях показатели.

(30) Националната уредба за изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост е изложена в Правителствена резолюция № 467 от 17 май 2021 г. Управителният съвет на националния план за възстановяване и устойчивост е най-висшият орган за вземане на решения и даване на одобрение, който отговаря за цялостната координация и наблюдение на плана за възстановяване и

устойчивост. Министерството на промишлеността и търговията, в качеството си на отговорен орган за плана за възстановяване и устойчивост и за неговото изпълнение, отговаря за координацията, мониторинга и докладването за плана за възстановяване и устойчивост и е основното звено за контакт за Комисията. Този орган следва да изготвя искания за плащане до Комисията, след като отговорниците за компонентите декларират, че съответните ключови етапи са изпълнени и одитният орган към Министерството на финансите извърши одит на системата, което включва съществена проверка на декларираните ключови етапи и цели. След неотдавнашен одит на други програми на ЕС Министерството на промишлеността и търговията получи одитно становище с резерви поради липсата на ефективни мерки за предотвратяване, разкриване и коригиране на случаи на конфликт на интереси. По този въпрос следва да бъдат определени ключови етапи, за да се гарантира, че тези слабости ще бъдат отстранени преди първото искане за плащане.

(31) Държавите членки следва да гарантират, че финансовата подкрепа по линия на Механизма се съобщава и признава в съответствие с член 34 от Регламент (ЕС) 2021/241. Техническа подкрепа за държавите членки при изпълнението на техните планове може да бъде поискана по линия на Инструмента за техническа подкрепа или други специфични за сектора инструменти като механизма за подкрепа в областта на политиките на „Хоризонт“.

Оценка на разходите

(32) В съответствие с член 19, параграф 3, буква и) и раздел 2.9 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 представената в плана обосновка за размера на прогнозните общи разходи по плана за възстановяване и устойчивост е в умерена степен разумна и реалистична (рейтинг „B“). Тя съответства на принципа за ефективност на разходите и е съизмерима с очакваното въздействие върху националната икономика и обществото.

(33) Чехия предостави прогнози, основани на подходяща обосновка, доказателства и методика за по-голямата част от разходите по мерките, включени в плана. Равнището на информацията за разходите и подкрепящите документи е средно. В много случаи разходите са сравнявани по отношение на минали проекти или данни за търгове за подобни инвестиции, извършени в Чехия или други държави членки. Когато това не е възможно, прогнози за разходите се предоставят най-вече като се използват подходи „отдолу нагоре“, базирани на пазарните цени на големите фактори за разходите. За няколко по-малки мерки подробните обяснения на прогнозите за разходите или подкрепящата документация са ограничени. Според тази информация няма индикации, че общата обоснованост, правдоподобност и допълняемост на прогнозите за разходите ще бъдат нарушени. И накрая, размерът на прогнозните общи разходи по плана за възстановяване и устойчивост е в съответствие с принципа на ефективност на разходите и е съизмерим с очакваното национално икономическо и социално въздействие.

Защита на финансовите интереси

(34) В съответствие с член 19, параграф 3, буква й) и раздел 2.10 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 мерките, предложени в плана за възстановяване и устойчивост, доколкото са допълнени от мерките, съдържащи се в настоящото

решение като ключови етапи, са адекватни (рейтинг „A“), за да се предотвратяват, разкриват и коригират корупция, измами и конфликти на интереси при използването на средствата, предоставени по посочения регламент. Очаква се, че чрез мерките ефективно ще бъде избегнато двойно финансиране по посочения регламента и по други програми на Съюза. Това не засяга прилагането на други инструменти и инструменти за насърчаване и осигуряване на спазването на правото на ЕС, включително за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупция, измами и конфликти на интереси, както и за защита на бюджета на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета.

(35) Системата за вътрешен контрол, описана в плана за възстановяване и устойчивост, допълнена от мерките, съдържащи се в настоящото решение като ключови етапи, се основава на стабилни процеси и структури и ясно определя участниците и техните роли и отговорности за изпълнението на задачите по вътрешния контрол. Системата за вътрешен контрол се състои от следните нива: i) проверки на управлението, извършвани от отговорниците за компонентите и координиращия орган на равнището на Министерството на промишлеността и търговията; и ii) одити, извършвани от националния одитен орган, централизиран в Министерството на финансите. Като цяло описанието на системата за вътрешен контрол и други съответни мерки в плана за възстановяване и устойчивост, включително за събирането и предоставянето на данни за крайните получатели, е приемливо по отношение на предотвратяването, разкриването и коригирането на корупция, измами и конфликти на интереси при използването на средствата по Регламент (ЕС) 2021/241 и за избягване на двойното финансиране по посочения регламент и други програми на Съюза.

(36) Определени са допълнителни ключови етапи, които изискват i) преглед на съответствието на националните процедури, за да се гарантира, че прилагането на принципа за действителен собственик в контекста на системата за вътрешен контрол на Механизма е напълно съгласувано с определението за „действителни собственици“ по член 3, параграф 6 от Директива 2015/849, изменена с Директива 2018/843, ii) координиращият орган да издава насоки относно избягването и управлението на конфликти на интереси съгласно Финансовия регламент и приложимото национално право за отговорниците за компонентите и други субекти, осъществяващи реформи и инвестиции в рамките на плана за възстановяване и устойчивост; това следва допълнително да засили мерките за защита на бюджета на ЕС срещу измами и нередности, iii) одитният орган да приеме одитна стратегия, гарантираща независим и ефективен одит на изпълнението на Механизма за възстановяване и устойчивост, и iv) управителният съвет на националния план за възстановяване и устойчивост да одобри и приложи процедури за системата във връзка със събирането, съхранението и обработката на данни по отношение на всички крайни получатели, включително всички действителни собственици, както е установено в член 3 от Директива (ЕС) 2015/849. Всички тези ключови етапи трябва да бъдат изпълнени, преди първото искане за плащане да бъде представено на Комисията.

(37) Въпреки че описанието на системата за вътрешен контрол и другите мерки за предотвратяване, откриване и коригиране на конфликтите на интереси е приемливо, като се вземат предвид сериозните недостатъци в чешката система за

управление и контрол с цел избягване на конфликти на интереси, разкрити при неотдавнашен одит на други програми на ЕС, одитният орган следва да извършва специален одит на ефективността на системата за вътрешен контрол. Докладът съдържа одитно становище без резерви относно ефективността на системата за вътрешен контрол с цел избягване на конфликти на интереси на равнището на плана за възстановяване и устойчивост, по-специално, че i) процедурите по събиране, съхранение и обработване на данни по отношение на всички крайни получатели, включително всички действителни собственици, както е установено в член 3, параграф 6 от Директива (ЕС) 2015/849, са ефективни, ii) системата за вътрешен контрол за предотвратяване, разкриване и коригиране на ситуации на конфликт на интереси е съответствие с член 61 от Финансовия регламент и iii) националните процедури за контрол за избягване на ситуации на конфликт на интереси за всички действителни собственици са ефективни. В съответствие с член 20, параграф 5, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 Чехия следва да изпълни тези мерки, за да спази член 22 от посочения регламент, като потвърди тяхното изпълнение с първото искане за плащане. Докладът следва да описва установените слабости и недостатъци, както и предприетите коригиращи действия.

(38) Чехия посочи, че в момента се обсъжда информационна система за управление и докладване на ключовите етапи и целите, за да се изпълнят специфичните изисквания за управление и докладване, описани в плана за възстановяване и устойчивост. Ключов етап следва да гарантира, че до момента на първото искане за плащане е въведена и действа система от регистри за мониторинг на изпълнението на Механизма. Системата следва да включва най-малко следните функционалности: а) събиране на данни и мониторинг на постигането на етапните цели и целевите стойности; и б) събиране, съхраняване и осигуряване на достъп до данните, изисквани съгласно член 22, параграф 2, буква г), подточки i)—iii) от Регламент (ЕС) 2021/241, в съответствие с член 22, параграф 2, буква д) от посочения регламент.

(39) Наличието на стабилна рамка за борба с корупцията е абсолютно необходимо за предотвратяването, разкриването и коригирането на нередности, като измами, корупция или конфликти на интереси, при използването на средствата по Регламент (ЕС) 2021/241. За предотвратяването, разкриването и коригирането на измами, корупция и конфликти на интереси е необходимо укрепване на законодателната рамка с цел по-успешно предотвратяване на корупцията в контекста на изпълнението на плана.

Съгласуваност на плана

(40) В съответствие с член 19, параграф 3, буква к) и раздел 2.11 от приложение V към Регламент (ЕС) 2021/241 планът включва в умерена степен (рейтинг „B“) мерки за изпълнение на реформи и публични инвестиционни проекти, които представляват съгласувани действия.

(41) Планът за възстановяване и устойчивост на Чехия представлява цялостен пакет от мерки с изразена насоченост към инвестиции. Планът е структуриран въз основа на шест приоритета, а именно цифрова трансформация, устойчива транспортна инфраструктура, образование и пазар на труда, институции и подкрепа за предприятията, научни изследвания и иновации, както и здраве и устойчивост на населението. Тези приоритети се изпълняват чрез двадесет и

шест компонента. Налице са полезни взаимодействия между редица компоненти. Планът осигурява цялостен баланс между реформи и инвестиции. И все пак за някои компоненти инвестициите не са придружени от съответни реформи. Необходимостта от установяване на системно допълване с финансирането по линия на политиката на сближаване е очевидна и в компонентите са представени някои примери. Разделителните линии са достатъчно развити, но също така следва да зависят от финализирането на Споразумението за партньорство и програмите на политиката на сближаване.

Равенство

(42) В плана за възстановяване и устойчивост на Чехия се съдържат редица мерки, които се очаква да бъдат насочени към предизвикателствата пред държавата по отношение на равенството между половете и равните възможности за всички. Що се отнася до равенството между половете, планът е предназначен да увеличи участието на жените с малки деца на пазара на труда чрез значителни инвестиции в предучилищни учебни заведения за деца до тригодишна възраст. Планът също включва законодателна реформа, която по-добре да насочи активните политики на пазара на труда към най-уязвимите групи. Частта от плана, насочена към неравенствата в образованието, включва засилена подкрепа за училища с висок дял деца в неравностойно социално-икономическо положение, обучение и наставничество на учители, работещи с хетерогенни групи ученици, както и допълнителни учебни занятия за деца в риск от неуспех поради продължителното затваряне на училищата. В плана също така се предвиждат инвестиции в цифрово оборудване на училищата, за да се осигури достъп до обучение на ученици и студенти в неравностойно положение. В плана обаче не се споменава изрично как се очаква мерките да се справят с предизвикателствата, пред които е изправена ромската общност. Положението и нуждите на хората с увреждания са разгледани в няколко части на плана, включително по отношение на новия строителен кодекс, обновяването на сградите и подобряването на тяхната достъпност, цифровизацията, електронното здравеопазване и социалните грижи. Разгледани са и предизвикателствата, пред които са изправени възрастните хора, по-специално чрез подобряване на качеството и достъпността на дългосрочните грижи, социалните грижи и здравното обслужване. Предвиждат се конкретни инвестиции в енергийна ефективност за домакинствата от социални групи в неравностойно положение.

Самооценка на сигурността

(43) Планът включва самооценка на сигурността на инвестициите в цифров капацитет и свързаност в съответствие с член 18, параграф 4, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/241. С плана се предвиждат инвестиции в цифрова инфраструктура, като мрежи с голям капацитет и 5G мрежи, ИКТ инфраструктура, включително услуги в облак за електронно управление, развитие на киберсигурността и квантова комуникационна инфраструктура.

Трансгранични и многонационални проекти

(44) В плана се предлагат няколко проекта с трансгранично измерение, най-вече по отношение на цифровия преход. Чрез него се подкрепят научноизследователската и развойната дейност в предприятията и европейските и националните цифрови иновационни центрове с цел стимулиране на цифровата трансформация на МСП, както и създаването на европейски механизъм за изпитване и експериментиране. Планът предвижда няколко инвестиции, които са част от междудържавни инициативи или мрежи, включително нов европейски център за високи постижения в областта на ИИ, потенциален ВПОИ в областта на микроелектрониката и свързаността с особен акцент върху микропроцесорите, създаването и изграждането на капацитет за трансфер на знания за цифровите технологии и Европейската инфраструктура за услуги в областта на блоковите вериги. Планът също така подкрепя

изграждането на квантова комуникационна инфраструктура, участието на Чехия в 5G мрежи и въвеждането на 5G екосистеми в държавите членки.

Процес на консултации

(45) Чешките органи са провели процес на консултации преди представянето на плана в съответствие с националната правна рамка главно чрез тристранен форум с представители на социалните партньори. Планът е преминал и през стандартна междуведомствена консултация и парламентарно разискване. За да се гарантира ангажираността на съответните участници, е от решаващо значение по време на изпълнението на инвестициите и реформите, заложени в плана, да се привлекат всички местни органи и заинтересовани страни, включително социалните партньори.

Положителна оценка

(46) След положителната оценка на Комисията относно плана за възстановяване и устойчивост на Чехия с констатацията, че планът отговаря в задоволителна степен на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, в съответствие с член 20, параграф 2 от посочения регламент, в настоящото решение следва да се определят реформите и инвестиционните проекти, необходими за изпълнението на плана, съответните ключови етапи, цели и показатели, както и сумата, предоставена от Съюза за изпълнението на плана под формата на безвъзмездна финансова подкрепа.

Финансово участие

(47) Прогнозните общи разходи по плана за възстановяване и устойчивост на Чехия възлизат на 179 142 931 000 CZK, което се равнява на 7 035 697 549 EUR съгласно референтния курс на ЕЦБ за CZK от 1 юни 2021 г. Тъй като планът за възстановяване и устойчивост отговаря в задоволителна степен на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, и освен това, тъй като размерът на прогнозните общи разходи за плана за възстановяване и устойчивост е по-малък от максималното налично финансиране за Чехия, финансирането, разпределено за плана за възстановяване и устойчивост на Чехия, следва да се равнява на сумата на прогнозните общи разходи по плана за възстановяване и устойчивост.

(48) В съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 изчисляването на максималното финансово участие за Чехия трябва да бъде актуализирано до 30 юни 2022 г. Поради това в съответствие с член 23, параграф 1 от посочения регламент сега за Чехия следва да се предостави сума, така че да бъде сключено правно задължение до 31 декември 2022 г. При необходимост, след актуализирането на максималното финансово участие, Съветът, по предложение на Комисията, следва да измени настоящото решение, за да включи актуализираното максимално финансово участие без ненужно забавяне.

(49) Подкрепата, която ще бъде предоставена, се финансира от заеми от Комисията от името на Съюза въз основа на член 5 от Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета[5]. Подкрепата следва да бъде изплатена на вноски, след като Чехия

[5] ОВ L 424, 15.12.2020 г., стр. 1.

изпълни задоволително съответните ключови етапи и цели, определени във връзка с изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост.

(50) Чехия е поискала предварително финансиране в размер на 13 % от финансовото участие. Тази сума следва да се предостави на Чехия, при условие че влезе в сила споразумението за финансиране, предвидено в член 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241, и в съответствие с това споразумение.

(51) Настоящото решение не следва да засяга резултатите от процедурите, свързани с отпускането на средства на Съюза по всяка друга програма на Съюза, различна от програмата по Регламент (ЕС) 2021/241, или процедурите, свързани с нарушения на вътрешния пазар, които могат да бъдат предприети, по-специално съгласно членове 107 и 108 от Договора. То не отменя посоченото в член 108 от Договора изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите на евентуална държавна помощ,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост

Одобрява се оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Чехия въз основа на критериите, предвидени в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241. Реформите и инвестиционните проекти в рамките на плана за възстановяване и устойчивост, мерките и графикът за мониторинг и изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително съответните ключови етапи и цели, съответните показатели, свързани с изпълнението на предвидените ключови етапи и цели, както и редът и условията за предоставяне на пълен достъп от Комисията до съответните основни данни, са определени в приложението към настоящото решение.

Член 2

Финансово участие

1. Съюзът предоставя на Чехия финансово участие под формата на безвъзмездна подкрепа, възлизаща на 7 035 697 549 EUR. Сума в размер на 3 537 379 398 EUR е налична за поемане на правно задължение до 31 декември 2022 г.[6] В зависимост от актуализацията, предвидена в член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, чрез която за Чехия се изчислява сума, равна на тази сума или по-голяма от нея, се поемат правни задължения за отпускането на допълнителна сума в размер на 3 498 318 151 EUR от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г.

2. Комисията предоставя финансово участие от Съюза на Чехия на вноски в съответствие с приложението. Сума в размер на 914 640 681 EUR се предоставя като предварително финансиране, равняващо се на 13 % от финансовото участие. Предварителното финансиране и вноските могат да бъдат изплатени

[6] Тази сума съответства на сумата, налична за поемане на правно задължение до 31 декември 2022 г., след приспадане на пропорционалния дял на Чехия от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката по член 11 от посочения регламент.

от Комисията на един или няколко транша. Големината на траншовете зависи от наличието на финансиране.

3. Предварителното финансиране се отпуска, при условие че влезе в сила споразумението за финансиране, предвидено в член 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241, и в съответствие с това споразумение. Предварителното финансиране се уравнява чрез пропорционалното му приспадане от изплащането на вноските.

4. Отпускането на вноските в съответствие със споразумението за финансиране зависи от наличието на финансиране и от решение на Комисията, взето по член 24 от Регламент (ЕС) 2021/241, че Чехия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени във връзка с изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост. При условие че правните задължения, посочени в параграф 1, са влезли в сила, те могат да бъдат допустими за плащане, ако ключовите етапи и целите бъдат изпълнени не по-късно от 31 август 2026 г.

Член 3
Адресат

Адресат на настоящото решение е Чешката република.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател